

НОВА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИБОРЦЯ ТА МІГРАЦІЙНІ ТРЕНДИ

виклики для актуальності даних Державного
реєстру виборців"

Дослідження охоплює два виміри:

- Загальнонаціональне опитування дорослого населення в Україні
- Опитування українців у Польщі, Німеччині та Чехії

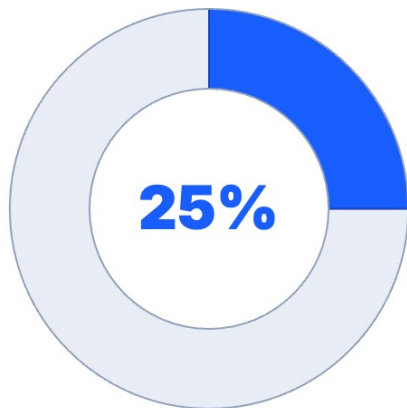
березень–травень 2026 року

ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ

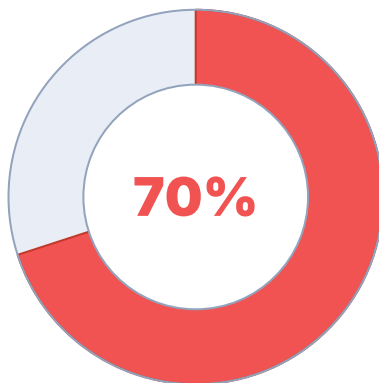
МАСШТАБ І ЧАС ПЕРЕМІЩЕННЯ УКРАЇНЦІВ

Досвід переміщення

Мають досвід переміщення

Характер останнього переміщення

Повністю або скоріше вимушене

Період останнього переміщення

Чверть населення України (25%) має **досвід переміщення**.

Близько 70% переміщень — **вимушені**.

72% останніх переїздів — **після 24.02.2022** (≥17% усього населення).

ПРОФІЛЬ ПЕРЕМІЩЕННЯ

Кількість переміщень

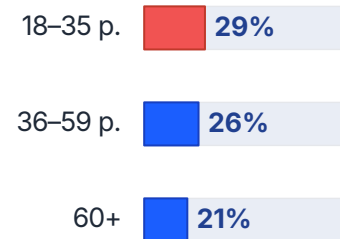
Переважають **разові** переміщення (88% — 1–2 рази), а не регулярні переїзди.

За макрорегіонами (хто мав досвід переміщення в кожному з макрорегіонів)

Найбільша частка переміщених — серед мешканців **Сходу** (41%).

За віком

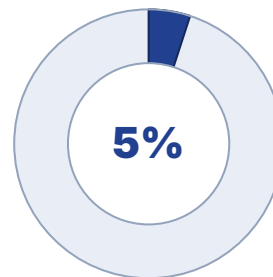
Молодь — найбільш мобільна група.

ГЕОГРАФІЯ ПЕРЕМІЩЕНЬ І ПОВЕРНЕННЯ З-ЗА КОРДОНУ

Географія переміщень (серед переміщених)

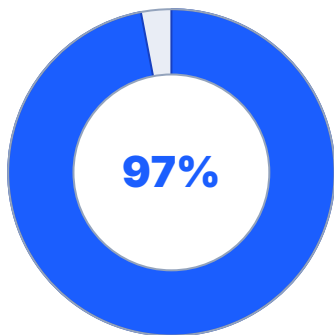
Повернення з-за кордону

Серед усього населення —
повернулися з-за кордону
після 2022

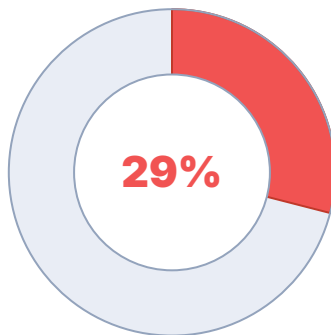
61% **змінили область проживання**
33% — до віддалених областей,
28% — до сусідніх.

РОЗБІЖНІСТЬ МІЖ РЕЄСТРАЦІЄЮ ТА ФАКТИЧНИМ МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

Мають зареєстроване місце проживання

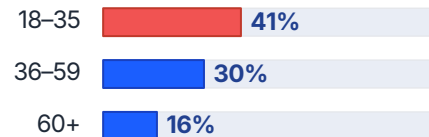
2,9% не мають зареєстрованого місця проживання. Ці цифри співвідносяться з даними ЦВК про **1,5 млн виборців** без виборчої адреси.

Проживають НЕ за місцем реєстрації

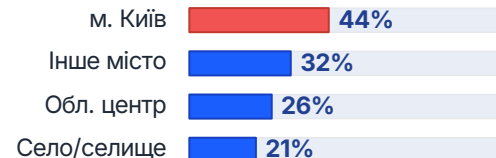
Майже третина населення (29%) **живе не за місцем своєї реєстрації.**

Не за місцем реєстрації: вік

Молодь у 2,5 раза частіше живе не за місцем реєстрації.

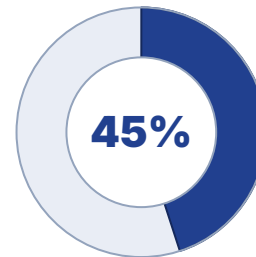
Не за місцем реєстрації: тип НП

У Києві майже кожен другий живе не за місцем реєстрації.

ВПЛИВ ПЕРЕМІЩЕННЯ НА МІСЦЕ РЕЄСТРАЦІЇ ТА ОБЛІК ВПО

Розбіжність реєстрації та проживання за досвідом переміщення

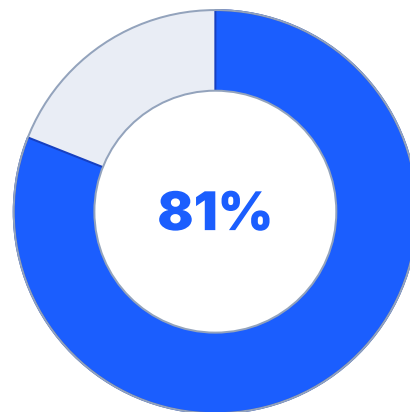

Перемістилися після
24.02.2022

Серед переміщених після початку повномасштабного вторгнення — **$\frac{3}{4}$ живуть не за місцем реєстрації.**

ІНТЕГРАЦІЯ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Сприйняття поточного місця проживання
як основного

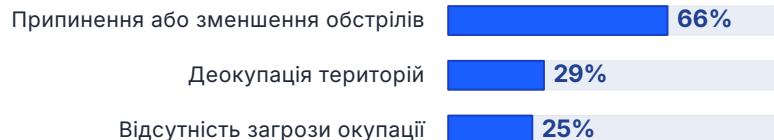
Вважають поточне місце основним

СЕРЕД РЕШТИ (18%)

72% планують повернення — решта поки не
визначилися.

ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ПОВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН

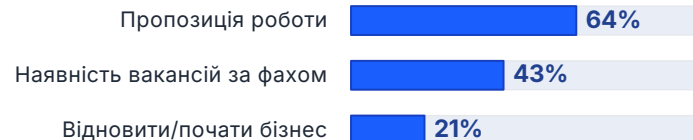
БЕЗПЕКА — 40%

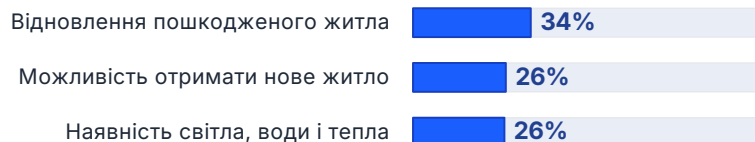
СІМЕЙНІ ОБСТАВИНИ — 16%

ЕКОНОМІЧНІ — 12%

ЖИТЛОВІ УМОВИ — 11%

КЛЮЧОВЕ

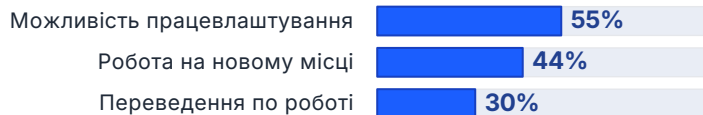
Безпека — головний фактор повернення, однак воно залежить від поєднання кількох умов, тому післявоєнні масштаби можуть бути меншими, ніж очікується.

ФАКТОРИ ФАКТИЧНОГО АБО ПОТЕНЦІЙНОГО РІШЕННЯ ПРО ПЕРЕЇЗД

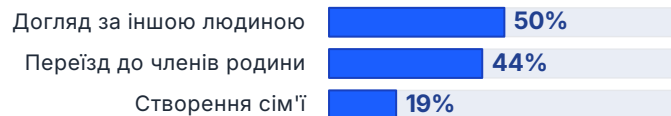
БЕЗПЕКА — 49%

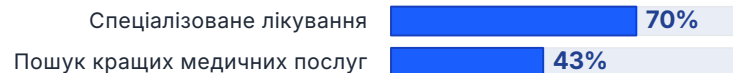
ЕКОНОМІЧНІ — 16%

СІМЕЙНІ — 13%

МЕДИЧНІ — 6%

ЖИТЛОВІ — 5%

КЛЮЧОВЕ

Загроза окупації навіть важливіша за обстріли. Переїзд часто є швидкою відповіддю на загрозу або пошуком кращих можливостей.

НАМІРИ ЩОДО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Наміри змінити місце проживання

● Однозн. так ● Скоріше так ● Скоріше ні ● Однозн. ні ○ Важко відповісти

Лише 10% мають намір переїхати; 84% — ні.

Очікувані строки (серед тих, хто планує переїзд)

● До року ● 1–2 р. ● 3–4 р. ● Після війни ○ Не визначилися

Навіть серед потенційно мобільних рішення невизначене у часі, оскільки 81% не назвали строків.

Напрямки потенційного переміщення

За кордон 30%

У межах своєї обл. 27%

Інша обл. 25%

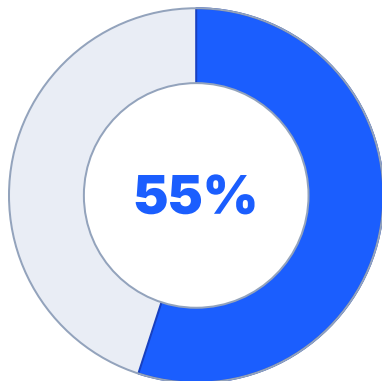
Сусідня обл. 17%

Близько 30% (≈3% населення) розглядають виїзд за кордон.
Більшість планує переїзд у межах країни.

ОБІЗНАНІСТЬ ПРО ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ВИБОРЦІВ

Як проголосувати, перебуваючи не за місцем реєстрації

Загальна обізнаність

Чули про ДРВ

Лише трохи більше половини знають про ДРВ; 38% — **не чули взагалі**.

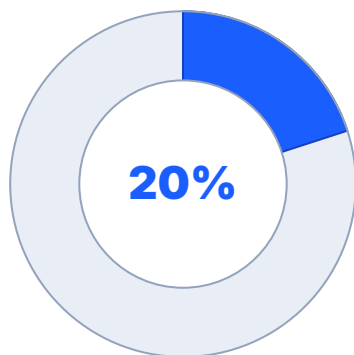
Лише третина обрали доцільний варіант відповіді. Серед тих, хто **розуміє** процедуру, **готовність оновлювати дані сягає 90%**.

Розуміння механізму зміни виборчої адреси

ДОСВІД ЗМІНИ МІСЦЯ ГОЛОСУВАННЯ І БАР'ЄРИ

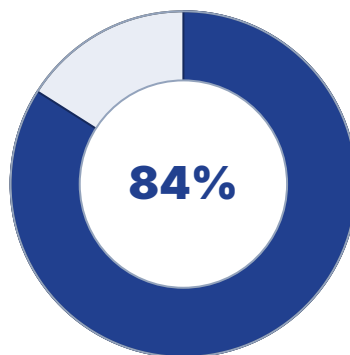
Досвід зміни

Мали досвід зміни місця голосування

Більшість ніколи **не користувалися** цією процедурою.

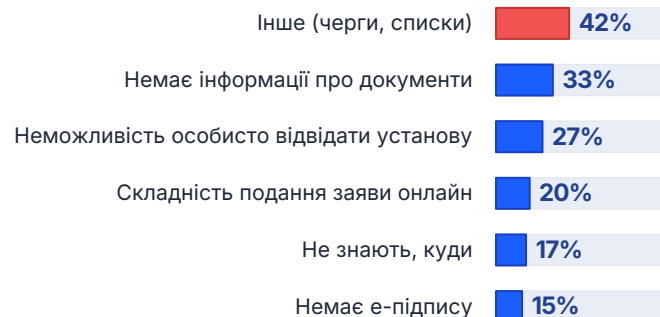
Складність (серед тих, хто мав досвід)

Не мали труднощів

84% **не стикалися з проблемами** під час зміни.

Конкретні труднощі (серед тих, хто стикався)

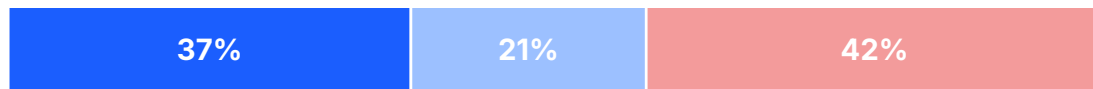

Бар'єри — переважно інформаційно-організаційні, а не технологічні.

ГОТОВНІСТЬ ОНОВЛЮВАТИ ДАНІ В ДРВ

Готовність самостійно оновити дані у ДРВ

● Так, точно ● Скоріше так ● Скоріше ні/ однозначно ні

58% **готові діяти** за власною ініціативою.

Готовність оновити дані при зверненні держави

● Так, готові ● Скоріше готові ● Не готові

Частка «активних» зростає, частка «пасивних» — майже вдвічі менша.

Проактивна комунікація

58% → 77%

підвищує загальну готовність
взаємодіяти
з виборчими процедурами

КАНАЛИ ОНОВЛЕННЯ ДАНИХ І БАР'ЄРИ

Найзручніший канал оновлення (серед готових оновлювати дані)

«Дія» — **основний** канал (77%);
усі інші — у разі менш популярні.

Канал оновлення: за віком

Вікова група	«Дія»	Офлайн
18–35 років	91%	6%
60+ років	49%	27%

Молодь — повністю в «Дії». Люди віком 60+ **потребують збереження офлайн-каналів.**

МЕДІАСПОЖИВАННЯ

Джерела інформації про події в Україні

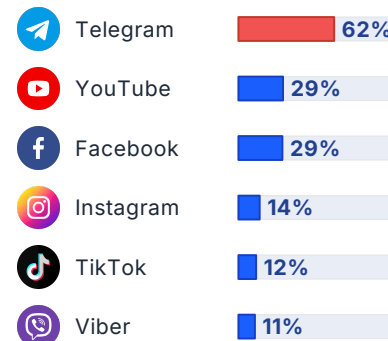
Цифрові канали переважають над іншими джерелами інформації.

Джерела інформації за віком

Джерело	18–35	60+
Соцмережі	88%	60%
Телебачення	8%	51%
Телемарафон	5%	14%
Радіо	6%	14%
Родичі/знайомі	27%	18%

Молодь переважно отримує інформацію з соцмереж, а **старші люди** значно більше орієнтуються на телебачення.

Найпопулярніші соцмережі та месенджери

Telegram — найпопулярніший канал.

ДОВІРА ТА КАНАЛИ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИБОРИ

Довіра до інституцій

Запит на інформацію

Найзручніший канал

ЦВК — лідер довіри і має великий потенціал як основний комунікатор на тему виборів.

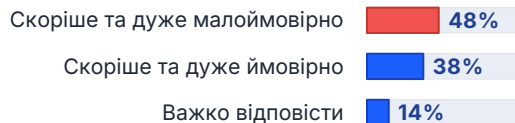
Виборців цікавить не лише політичний контент, а й **практична інформація**.

«Дія» — важливий канал для виборчої інформації, однак не універсальний.

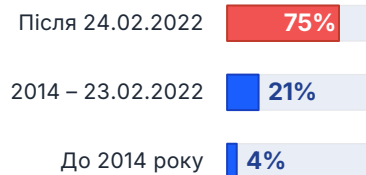
ОПИТУВАННЯ УКРАЇНЦІВ ЗА КОРДОНОМ

ПРОЖИВАННЯ ЗА КОРДОНОМ ТА ПЛАНИ ПОВЕРНЕННЯ

Ймовірність повернення

Початок проживання за кордоном

75% почали проживати за кордоном
після початку повномасштабного
вторгнення.

ФАКТОРИ ПОВЕРНЕННЯ

Завершення війни (55%) і економічної ситуації в Україні (46%) —
ключові факторами для повернення.

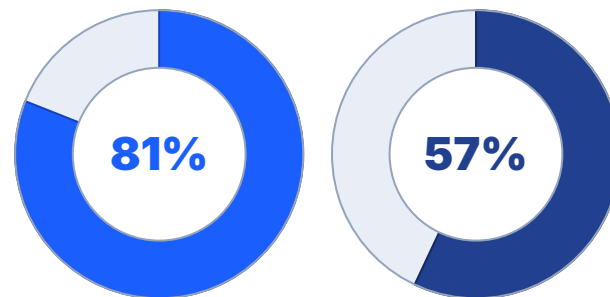
ЦИФРОВА ГОТОВНІСТЬ ТА ОБІЗНАНІСТЬ ВИБОРЦІВ

Перебування на консульському обліку

46,8% не бачать потреби перебувати на консульському обліку, 26,2% не знали про таку можливість, 15,2% **не довіряють державним органам**.

Цифрові інструменти

Встановлено «Дію»

Мають КЕП

Чи знають, як проголосувати за кордоном

ГОТОВНІСТЬ ДО УЧАСТІ У ВИБОРАХ ТА ВЗАЄМОДІЇ З ДЕРЖАВОЮ

При зверненні держави готовність зростає до 61%.
Найзручнішим способом оновлення адреси голосування називають «Дію» (82,3%) та сайт ДРВ (20,9%).

Готовність працювати у виборчій комісії за кордоном

У Чехії — 41%, у Німеччині — 40%, у Польщі — 37%.
Жінки (44%) готові долучитися до виборчих комісій частіше за чоловіків (32%).

ДОВІРА ТА КАНАЛИ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИБОРИ

Довіра до уряду країни перебування щодо організації виборів

Висока довіра до урядів країн перебування в усіх трьох країнах.

Канали для офіційної інформації

Найчастіше українців цікавить, **де і як голосувати** (60%).
«Дія» — пріоритетний канал і за кордоном.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Національне опитування (CATI)

21 березня – 19 квітня 2026

n = 2003

- Репрезентативна вибірка дорослого населення
- Телефонне інтерв'ю (CATI) на основі RDD
- Польовий етап: дослідницька агенція FAMA

Опитування за кордоном (CAWI)

17 квітня – 2 травня 2026 · Польща, Німеччина, Чехія

n = 1500

- Онлайн-опитування (CAWI); по 500 респондентів у країні
- Польовий етап: дослідницька компанія Rating Group

Дизайн досліджень, аналітика та звіти — Громадянська мережа ОПОРА

Federal Foreign Office

Проект реалізується Громадянською мережею ОПОРА за фінансової підтримки
Федерального міністерства закордонних справ Німеччини.

Повний звіт

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

Нова географія виборця

Повномасштабна війна сформувала нову географію українського виборця. Через масштабну внутрішню та зовнішню міграцію понад половина громадян проживають не за місцем реєстрації, тому актуальність виборчих адрес є одним із ключових викликів для перших повоєнних виборів.

Повернення не буде автоматичним

На рішення про повернення дедалі більше впливатимуть безпека, житлові умови, можливість працевлаштування та якість життя, тому планування повоєнних виборів має враховувати довгострокові зміни у розміщенні населення.

Цифрові сервіси як інструмент

Цифрові сервіси можуть стати важливим інструментом актуалізації даних виборців. Насамперед ідеться про використання «Дії» для інформування, перевірки даних та взаємодії з мобільними категоріями населення, однак цифрові рішення мають доповнюватися офлайн-механізмами.

Неактуальність, а не брак даних

Прив'язка виборчої адреси до місця реєстрації більше не відображає фактичного розселення виборців, а офіційні реєстри лише частково фіксують масштаби мобільності населення. Головна проблема Державного реєстру виборців полягає не у відсутності даних, а в масовій неактуальності інформації про місце голосування виборців.

Проактивна комунікація працює

Велика частина українців готові самостійно актуалізувати свої виборчі дані. Найбільший ефект забезпечує проактивна комунікація держави, яка суттєво підвищує готовність громадян взаємодіяти з виборчими процедурами.

Виклик не лише технічний

Актуалізація ДРВ є не лише технічним, а й поведінковим викликом. Успіх цього процесу залежатиме від рівня обізнаності громадян, системної, диференційованої та інклюзивної комунікації держави, а також від врахування нової географії проживання українських виборців.

ПЕРЕВІР СЕБЕ У ДЕРЖАВНОМУ РЕЄСТРІ ВИБОРЦІВ

Поділитися

Чому діяти потрібно вже зараз?

Ми не знаємо, коли відбудуться перші повоєнні вибори, але не варто чекати їх оголошення, щоб ефективно до них підготуватися. Мільйони українців змінили своє місце проживання через війну, хтось загинув, хтось досяг виборчого віку та став повнолітнім. Проте не всі ці дані в реєстрі оновлюються автоматично для всіх.

Оновлення інформації:

- потребує часу;
- вимагає перевірки та звернення для уточнення за потреби;
- не має відкладатися на останній момент.

<

oporgaua.org

>

...

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОВЕДЕНИХ ІНТЕРВ'Ю З ВІДДІЛАМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ДРВ

ДРВ зберіг функціональність, але готовність до поточної роботи ≠ готовність до виборів.

- система відновила роботу після 2022–2023 років;
- взаємодія із суб'єктами подання переважно налагоджена;
- накопичені дані були опрацьовані;
- ключові ризики проявляться саме під час виборчого навантаження.

КАДРОВА СПРОМОЖНІСТЬ

Система значною мірою тримається на досвідчених працівниках.

- працівники мають високу інституційну пам'ять;
- низька оплата ускладнює залучення нових фахівців;
- є незаповнені посади та вплив мобілізації;
- ризик – втрата досвіду перед першими повоєнними виборами.

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ

Умови роботи ДРВ суттєво відрізняються залежно від регіону.

- у тилкових областях ресурси здебільшого достатні для поточної роботи;
- у прикордонних і постраждалих регіонах – тривоги, обстріли, перебої зі світлом;
- є випадки пошкодження або знищення обладнання;
- потрібна диференційована оцінка готовності кожного органу ДРВ.

АКТУАЛЬНІСТЬ ДАНИХ

Найбільший виклик — якість і актуальність відомостей Реєстру.

- масове переміщення громадян усередині країни;
- перебування виборців за кордоном;
- зміна фактичного місця проживання без оновлення виборчої адреси;
- перейменування вулиць та адміністративно-територіальні зміни;
- низька активність виборців щодо самостійної перевірки даних.

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ ДО ВИБОРІВ

Потрібен окремий етап актуалізації ДРВ до початку виборчого процесу.

- оцінити кадрову, технічну й безпекову спроможність органів ДРВ;
- оновити або відновити техніку та забезпечити резервне живлення;
- розширити автоматизований обмін даними;
- уніфікувати взаємодію із суб'єктами подання;
- запустити завчасну інформаційну кампанію для виборців.

ЗАПРОШУЄМО ДО ОБГОВОРЕННЯ!

- Які ризики для повоєнних виборів створює неактуальність даних Державного реєстру виборців?
- Які інституції або реєстри можуть відігравати ключову роль в актуалізації даних виборців?
- Які інструменти або цільові інформаційні кампанії можуть найбільше мотивувати громадян перевіряти та оновлювати свої виборчі дані?

